

NR 3 2008

Kulturarv Östergötland

Linköping och Ödeshög digitaliseras

Som vi tidigare berättat i våra Nyhetsbrev så har Westman-Wernerska fonden medgivit bidrag till ett stort samverkansprojekt kallat Linköping genom tiderna. Projektet sätts nu och det kommer på olika sätt att lyfta fram Linköpings historia, inte minst med hjälp av modern teknik.

Mer om det nedan.

I Ödeshög är man redan ute på nätet med en digital hembygdsbok, en jättespännande ingång till en kommun som både bär en mycket gammal såväl som en modern 1900-talshistoria. I höstens Nyhetsbrev tar vi också förstås upp den förestående Kulturarvsdagen.

Denna gång på läns museet i Linköping.

Linköping genom tiderna

Linköping genom tiderna är samlingsnamnet för fem olika projekt, som med medel från Westman-Wernerska fonden syftar till att lyfta fram Linköpings historia på ett nytt, lättillgängligt och spännande sätt. Bakom samordningsprojektet står flera viktiga aktörer och arbetet knyts mot det regionala kulturarvsarbetet inom Kulturarv Östergötland.

Östergötlands läns museum kommer att arbeta med en digital stadsvandring. Via en GPS-styrd handdator kan besökaren på ett nytt sätt upptäcka olika delar av stadens historia. Läns museet kommer i ett annat projekt att lyfta fram den historiska filmen från Linköping. Insamling av privatfilm, tillgängliggörande via nätet och distribution till bland annat äldreboenden planeras. Linköpings universitet står bakom ett nytt, spännande sätt att berätta Linköpings historia på. En digital historiebok för staden ska arbetas fram, indelad i ett antal epoker och ämnen.

Linköpings stadsbibliotek arbetar med att lyfta fram sina handskrifter och äldre tryck. Med digital teknik kommer delar av detta material för första gången att bli tillgängligt digitalt. Stadsarkivet i Linköping kommer att i sitt projekt jobba nära samman med stadsbiblioteket. Här handlar det istället om att tillgängliggöra äldre ritningar och kartor från Linköping. Läs mer [här](#).

Linköpings första veckotidning. Kommer att tillgängliggöras tillsammans med mycket annat i Linköping genom tiderna
Bild: Linköpings stadsbibliotek

Digital hembygdsbok i Ödeshög

Ödeshögs bibliotek har under flera års tid arbetat med sitt lokalhistoriska material. I det lokalhistoriska rummet finns mängder av böcker, register och andra handlingar som efterhand håller på att digitaliseras.

Tillsammans med en rad andra aktörer har biblioteket precis nu lagt ut en jättespännande lokalhistorisk hemsida för Ödeshögs kommun. Via sidan når man ett imponerande brett och omfattande material. Du kan som besökare antingen gå in via en sockenindelad karta eller via ett antal ämnesområden såsom folkminnen, gårdar och levnadsöden. Hemsidan erbjuder också möjlighet att se på bilder, filmer eller söka i den lokalhistoriska litteraturen.

Läs mer [här](#).

Oxequipe från Svanshals.
Bild: Ödeshögs bibliotek

Kulturarvsdag på läns museet

Den 13 november kommer höstens Kulturarvsdag att arrangeras. Denna gång sker det i samverkan med Östergötlands läns museum. Som vanligt försöker vi göra ett program som på ett så varierande och spännande sätt som möjligt belyser allt det kulturarvsarbete som spirar i vårt län.

Vi som är där kommer att få höra Andrew Petersonsällskapet från Ydre berätta om verklig-
hetens Karl-Oskar. En ny hemsida över Hällestad bergslags historia kommer också att

ÖSTERGÖTLANDS
LÄNS MUSEUM

Höstens Kulturarvsdag hålls
på läns museet.
Bild: Östergötlands läns museum

förevisas liksom föreningen Askeby klostrets arbete med en virtualisering av det gamla cistercienserklostret. Under dagen tar vi även upp samverkansprojektet Linköping genom tiderna och hur arbetet med de lokalthistoriska rummen fortskrider i länets bibliotek m m.

Vill du veta mer om Kulturarvsdagen? Läs mer [här](#).

Skogs- och gruvhistoria i Hällestad

Finspångsområdets historia är till stor del präglad av skogen och järnbruken. Man glömmer lätt att norra Östergötlands bergslag hörde till en av Sveriges stora järnproducenter under lång tid och att bruken där försåg både armé och verkstäder med material och produkter.

Under flera års tid har forskaren Jan-Eric Karlström intresserat sig för framförallt Hällestad bergslags historia. I en serie häften har han i text och bild beskrivit områdets spännande historia. I ett samarbete med Historieportalen och Kulturarv Östergötland har nu hela berättelsen omformats till en hemsida med massor av spännande läsning och med Jan-Erics fina bilder som väl illustrerar historien. Läs mer [här](#).

Askeby kloster virtualiseras

Föreningen Askeby kloster bildades 2006 som en avknoppning av Askeby hembygdsförening. Klostret var i 350 år ett nunnekloster som tillhörde cistercienserorden och var ett viktigt gästgivarkloster vid den mycket gamla kommunikationsleden mellan Slätbaken, Söderköping och Linköping. Det lades ned definitivt 1529.

Intresset i föreningen kom snabbt att fokuseras på de möjligheter den nya datatekniken ger. Datavisualisering ger en möjlighet att åskådliggöra miljöer som inte på annat sätt kan studeras. En virtualisering av hur klosterområdet kan ha sett ut i mitten av 1400-talet arbetades fram i ett samverkansprojekt. På den egna hemsidan kan man läsa mer om arbetet och föreningen. Läs mer [här](#).

Övrigt

Här ett par ytterligare klipp ur den flora som växer i länet vad gäller kulturarvshemsidor.

I Ljusfallshammar i Finspångs kommun finns sedan 1990-talet ett museum över Tjällmo-Hällestadstrakten. Museet innehåller framförallt skogs- och lantbruksföremål, men även andra slag av föremål från trakten. Sedan en tid tillbaka finns också en hemsida som berättar mer om museet. Läs mer [här](#).

Ringarums hembygdsförening firar 75 år, nu 2008. Föreningen har en ambitiös hemsida med en hel del intressant material från sin verksamhet. Här finns ett bildgalleri, berättelser om byggnader och medlemstidningen "Baljabladet" exempelvis. Läs mer [här](#).

Dessutom kan vi meddela att Östergötlands hembygdsförbund tillsammans med Östergötlands länsmuseum/Kulturarv Östergötland den 19 oktober kommer att arrangera ett seminarium om torp och torpinventering. Detta med anledning av den enkät som i våras gick ut i hembygdsrörelsen. Den som är intresserad av arrangemanget kan meddela sig till redaktionen.

En av Jan-Erics fina teckningar.

Bild: Kulturarv Östergötland

Nunnorna ägnade mycket tid till läsning.

Bild: Föreningen Askeby kloster

Loggan för lantbruksmuseet i Ljusfallshammar.

Bild: Nya lantbruksmuseet

www.kulturarvostergotland.se

Redaktör.....Dan Malmsten
dan.malmsten@ostergotlandskansmuseum.se

Grafisk form.....Charlotte Fahlén